

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

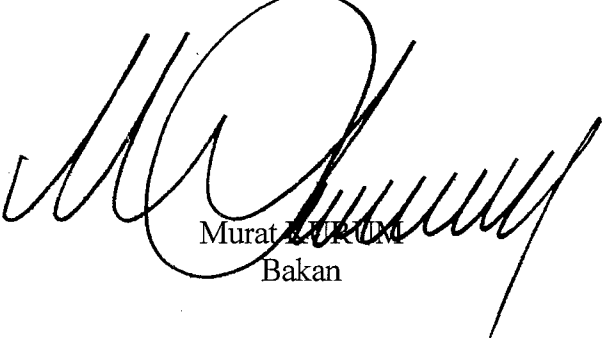
Sayı :30824082-610 / 78001
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

27 Mart 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat DEMİRER
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 2 Sayfa)
- Cevap Yazısı (29 Adet, 72 Sayfa)

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ FAZİL KASAP'IN
TBMM 7/25399 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

- 1- Türkiye'de deprem toplanma alanlarının mevcut durumu nedir?
- 2- İmar affından yararlanan kişi sayısı ne kadardır? Bu afftan yararlanan binaların ne kadarı deprem yönetmeliğine uygundur?
- 3- Bakanlık olarak ülkemizde meydana gelebilecek olası bir deprem ihtimaline karşı herhangi bir önlem aldınız mı? Aldıysanız bu önlemler nelerdir?

CEVAPLAR:

1- Belirtilen hususlara ilişkin bilgilerin İçişleri Bakanlığından (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

2,3- 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında yürütülen kentsel dönüşüm uygulamaları öncelikle yerel idarelerin talepleri üzerine uygun değerlendirilen "Riskli Alan"lar ve vatandaşlarımızın başvuruları üzerine tespit edilen "Riskli Yapı"lar üzerinde, Bakanlığımızca sağlanan teknik ve mali destekler eşliğinde ilgili Belediyelerimiz, TOKİ ve vatandaşlarımızın katılımı ile sürdürülmektedir.

Bu kapsamda, ülkemiz genelinde yaklaşık 583.000 bağımsız birimi kapsayan toplamda 12.470 hektarlık 250 adet "Riskli Alan" ilanı bulunmaktadır. Yine bu alanlarda ikamet etmekte olan vatandaşların zarar görülebilirlik ve tehlike açısından afet riski teşkil etmeyen alanlara transferinde kullanılması amacıyla 53 ilimizde Rezerv Yapı Alanlarında çalışmalar başlamıştır. Söz konusu alanlarda uygulamalar etaplar dâhilinde devam etmektedir.

Ayrıca, 5393 sayılı Kanun uyarınca 31 ilde 153 adet Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı (KDGA) ve 5366 sayılı Kanun uyarınca 10 ilde 14 adet Yenileme Alanı olmak üzere yaklaşık 132 bin bağımsız birimi içeren toplam 167 adet KDGA ve Yenileme Alanı ilan edilerek çalışmalara başlanmıştır.

Diğer taraftan, 6306 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 2012 yılından bugüne kadar 6306 sayılı Kanun kapsamında; ülke genelinde 641.454 adet bağımsız bölüm içeren toplam 198.826 adet yapı "Riskli Yapı" olarak tespit edilmiş ve bu yapılardan, 526.237 adet bağımsız bölüm içeren toplam 168.128 adet riskli yapının yıkımı gerçekleştirilmiştir. 6306 sayılı Kanun uyarınca yürütülen kentsel dönüşüm faaliyetleri devam etmektedir.

Öte yandan, ülke genelinde İmar Barışı kapsamında 7.368.158 adet bağımsız bölüm için Yapı Kayıt Belgesi başvurusunda bulunulmuştur.

Bakanlığımızın 12.06.2003 tarih ve 416 sayılı genelgesiyle bütün kamu kuruluşlarına binaların depreme karşı rehabilitasyonu için gerekli ödeneklerin birim maliyetleri iletilerek, bu ödeneklerin Bakanlığımız bütçesine aktarılması durumunda depreme karşı inceleme ve gerekiyorsa güçlendirme çalışmalarının Bakanlığımızca yürütülebileceği bildirilmiştir. Bu genelgemizi takiben

Maliye Bakanlığı, Kredi ve Yurtlar Kurumu, İçişleri Bakanlığı, MİT vb. kamu kurumları tarafından gelen talepler üzerine adı geçen kurumlara ait binalara yönelik güçlendirme çalışmaları yurt çapında yürütülmüştür.

Bu kapsamda Türkiye genelinde bugüne kadar toplam 3174 adet kamu binasında deprem dayanımlarının belirlenmesi ve gerektiğinde güçlendirme projelerinin hazırlanması çalışmaları Bakanlığımız koordinasyonunda yapılmış olup halen kurumlar tarafından talep edildiği takdirde Bakanlığımız tarafından bu çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, bazı kamu kurum ve kuruluşları da geçen zaman içerisinde Bakanlığımız dışında kendi bünyelerinde veya valilikler kanalıyla deprem inceleme çalışmalarını yürütmektedirler.

Depremle ilgili hazırlık çalışmalarında destek çözüm ortağı olan Bakanlığımızın, kurum ve kuruluşlarla birlikte bina ve bina türü yapıların hasar tespit, enkaz kaldırma ve altyapı hizmet grupları ile ilgili ulusal ve yerel düzeyde afet planları hazırlanmış, onaylanmış olup her yıl güncellenmektedir.

İçişleri Bakanlığı (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) tarafından hazırlanan Türkiye Afet Müdahale Planı ve Ulusal Düzey Planları içeriğinde, felaket senaryoları ve süreleri ile ilgili hususlar ayrıntılarıyla anlatılmaktadır.

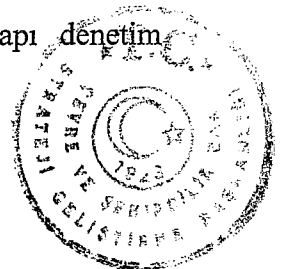
Ayrıca Afet ve Acil Durum İl Müdürlükleri koordinasyonunda, Bakanlığımızın teknik desteğiyle Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından da Yerel Düzey Hizmet Grubu Operasyon Planları hazırlanmış olup her yıl yerel düzey planların güncellemesi yapılmaktadır.

1999 yılında Gölcük ve Düzce de yaşanan iki büyük deprem sonrasında ülkemizdeki yapı denetim sistemi yeniden tanımlanmış ve 13/8/2001 tarihinden itibaren Ankara, İstanbul ve İzmir gibi illerimizin de arasında yer aldığı 19 pilot ilimizde 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur.

Bu Kanun'un 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan istisnalar haricinde kalan yapıların denetiminin; mesleğinde deneyimsiz serbest mimar ve mühendisler yerine sadece yapı denetimi faaliyetini ihtisas konusu olarak seçmiş ve bünyesinde en az beş yıllık mesleki deneyime sahip denetçi mimar ve mühendisleri barındıran, Bakanlığımızdan izin belgeli yapı denetim kuruluşları eliyle yürütülmesi sağlanmıştır.

Bakanlığımızca, 2009 yılında 19 pilot ilde 4708 sayılı Kanun kapsamında yapı denetim kuruluşlarının denetimi altında inşa edilen yapılar ile diğer 62 ilde 3194 sayılı İmar Kanununun öngördüğü fenni mesullerin denetimi altında inşa edilen yapılar arasında yapılan karşılaştırmada 4708 sayılı Kanuna tabi yapılarda,

- Taşıyıcı sistemi yönünden statik-betonarme projeleriyle uyumu konusunda %91'e ulaşan başarı sağlanmış ve yapı kalitesinin artmış olduğu,
- Ruhsat vermeye yetkili idarelere ait dosyalarda, ruhsat ve eklerine ilişkin belge ve projeler ile yapım sürecinde gerçekleştirilen işlere ilişkin belgelerin daha sağlıklı bir şekilde yer aldığı,
- Beton basınç deneyleri ile çelik çubukları çekme deneylerinin yapılmış olduğu, bunlara ilişkin kalıp, donatı ve beton döküm tutanaklarının da dosyalarında mevcut olduğu,
- İmar planına, sığınak, yangın, otopark, özürlü standartları, enerji verimliliği yönetmeliklerine uyum konusunda belirgin bir düzeye ulaşıldığı,
- Yapıların bitimi sonrası "yapı kullanma izin belgesi" alınması konusunda yapı denetim kuruluşlarının yönlendirici olduğu,
- CE işaretli malzeme kullanımına büyük ölçüde uyulduğu,

görüldüğünden 1/1/2011 tarihinden itibaren 4708 sayılı Kanunun uygulaması 81 il geneline yayılmıştır.

Söz konusu yapı denetim kuruluşlarının denetim sorumluluğunu üstlendiği yapılarda öncelikli görevi söz konusu yapıya ilişkin proje müelliflerince hazırlanan uygulama projelerinin ve hesaplarının, mühendislik ve mimarlık proje düzenleme esaslarına, İmar Kanununa, imar planına, imar yönetmeliklerine ve diğer mevzuat, şartname ve standartlara uygunluğunu ve yapının inşaa aşamasının da ruhsat ve eki projeler ile mevzuata uygun olarak ilerlediğini kontrol etmektir.

4708 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşlarının ve denetim elemanlarının faaliyetleri gerek yapılan şikâyet başvuruları gerekse mevzuat doğrultusunda resen Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından denetlenmektedir. 4708 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatı ile kendine verilen görevleri yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşu ve kuruluşun yapıda görevli mimar ve mühendisleri hakkında 4708 sayılı Kanunun 8 inci ve 9 uncu maddelerine göre işlem tesis edilmektedir.

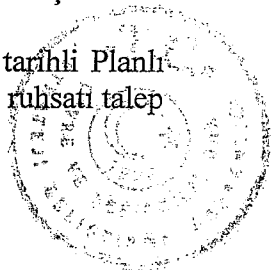
Diğer yandan 13/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 8/(g) maddesi ile, Bakanlığımızın; ilgili idareler, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılan mekânsal planlamaya, harita ve parselasyona, etüt ve projelendirmeye, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni düzenlemeye, enerji kimlik belgesi hazırlanmasına ilişkin iş ve işlemler ile yapı malzemelerini; denetlemeye, aykırılıklar hakkında işlem tesis etmeye, aykırılıkları gidererek mevzuata uygun hale getirmeye yönelik değişiklik yapmaya ve onaylamaya, yapı tatil tutanağı tanzim etmeye, mühürlemeye, yıkım kararı almaya ve yıkımı gerçekleştirmeye, ilgililer hakkında idari yaptırım kararı vermeye yetkili olduğu ve bu görevlerden, yapı tatil tutanağı tanzim etmeye, mühürlemeye ve yıkım kararına ilişkin rapor düzenleme işi ile denetlemeye ilişkin görevlerin, Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında, denetçi belgesini haiz personel tarafından gerçekleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde de Bakanlığımızın denetim yetkisine yer verilerek, denetim sonucunda ruhsat ve eklerine aykırı olduğu veya standartlara aykırı yapı malzemesi kullanıldığı tespit olunan yapılar hakkında, İmar Kanunu'nun 32 nci ve 42 nci maddeleri uyarınca işlem tesis etmek suretiyle yapı tatil tutanağı tanzim etme, mühürleme ve yıkım kararına ilişkin rapor düzenleme işleri ile denetlemeye ilişkin görevleri, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında, denetçi belgesini haiz personelin gerçekleştireceği açıklanmıştır.

Ayrıca planlı alanlarda yapılacak yapıların plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği 2.11.1985 tarih ve 18916 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Yönetmelikte 02.09.1999 tarihinde yapılan değişiklik ile 5 inci maddesi uyarınca, sadece afet bölgelerinde sınırlı olmak üzere bu Yönetmeliğin "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine aykırı olan hükümleri uygulanmazken, 13.7.2000 tarihinde anılan maddede yapılan değişiklik ile yapılacak bütün yapıların inşasında ; "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine uyulması zorunlu hale getirilerek, uygulamanın kapsamı genişletilmiştir.

19.08.2008 tarihinde söz konusu 5 inci maddede yapılan değişiklik ile tüm ruhsat işlemlerinde, "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" ile birlikte "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine de uyulması zorunluluğu getirilmiştir.

01.06.2013 tarihinde yapılan değişiklik ile bu zorunluluk korunmuş ve 03.07.2017 tarihli Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 5 inci maddesine eklenen (20) nci bendiyle ise yapı ruhsatı talep

edilen projelerde ayrıca; afet, deprem, yangın, otopark, enerji verimliliği, sığınak, asansör, yapı malzemeleri, gürültüye karşı korunma, ısı ve su yalıtımı, yapı denetimi, iş güvenliği, iskele, erişilebilirlik ve çevre gibi konulardaki yapıya ilişkin hükümler içeren mevzuata da uyulması zorunluluğu getirilmiştir.

Ayrıca anılan Yönetmelik ile binalarda yapılacak esaslı tadilatlarda ya da ruhsatı hükümsüz hale gelmiş yapıların yeniden ruhsatlandırılmasında, yangın, deprem, ısı ve su yalıtımı, çevre ve enerji verimliliğine ilişkin hususlarda yürürlükteki ilgili mevzuatın, diğer tüm hususlarda ise yapının ruhsat aldığı tarihteki mevzuatın gerektirdiği tedbirlerin alınmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Yapılan bu mevzuat değişiklikleriyle inşa edilecek tüm yapılarda gerek deprem gerekse afete ilişkin güncellenen tüm mevzuata uygunluğun sağlanması zorunlu kılınarak, tüm Türkiye genelinde yapılarda can ve mal güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli tedbirler alınmıştır.

